

Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat *saattavat poiketa* alkuperäisestä julkaisusta.

Julkaisun tekijä(t): Vanamo, Veronika; Harju, Pekka

Julkaisun nimi: Visiona melontakeskus Oulun Tukkipaareen

Julkaisuvuosi: 2021

Versio: Kustantajan versio

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Vanamo, V. & Harju, P. (2021). Visiona melontakeskus Oulun Tukkipaareen. Oulun ammattikorkeakoulun tekniikan ja luonnonvara-alan lehti: Oamk_telulainen, 2(2), 42-43.
https://issuu.com/telu_oamk/docs/oamk_telulaine

Visiona melontakeskus Oulun Tukkiisaareen

Tukkiisaari on osa Hartaanselänrannan alueella vuonna 2025 järjestettäviä Oulun asuntomessuja. Tukkiisaaren on tarkoitus toimia alueen yhteiskäyttöisenä virkistyskohteena. Oulun ammattikorkeakoulusta rakennusarkkitehdiksi valmistuva Veronika Vanamo on opinnäytetyössään tutustunut Tukkiisaaren suunnittelun lähtökohtiin, saaren käyttömahdollisuuksiin ja siihen, miten Ouluun pitkään kaivattu melontakeskus voisi asettua saareen.

Suomen lukuisat joet ja järvet sekä laajat merialueet tarjoavat erinomaiset mahdollisuudet melonnan harrastamiseen virkistys- ja retkeilymielessä. Melonta ei saastuta ympäristöä ja kasvattaa kuntoa. Meloessa pääsee lähelle luontoa ja oppii myös kunnioittamaan sen kauneutta ja puhtautta.

Melonnan kansallisena lajiliittona toimii Suomen melonta- ja soutuliitto (SMSL) www.melontajasoutuliitto.fi, joka ylläpitää kouluttajajärjestelmää ja yhteistyössä seurojen kanssa järjestää lajin koulutusta ja taitotestejä.

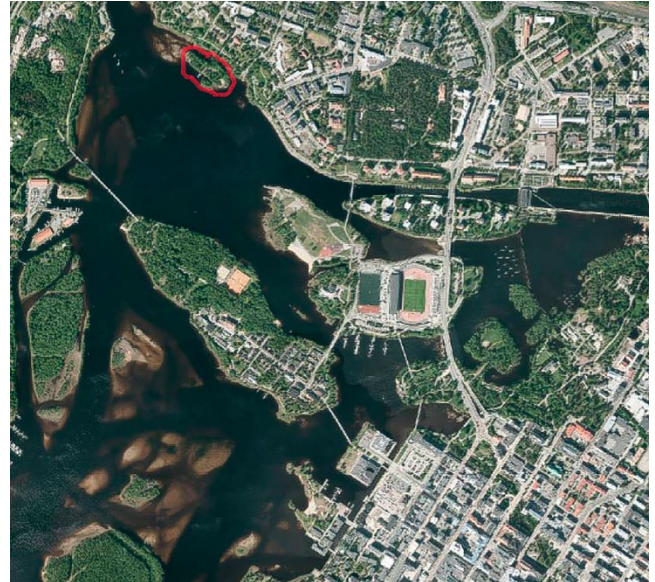
Melonnan turvallisuudesta huolehditaan turvavälinein ja pelastustaitoja harjoittelemalla. Yksin ei myöskään pidä lähteä avomerelle. Meri- ja retkikajakit ovat pitkiä ja kapeita. Niissä on myös vesitiiviit laipiot/ säilytyslokerot, jotka pitävät kajakin pinnalla kaatumistilanteessa.

Seuratoiminnan ansiosta melonta on myös matalan kynnyksen toimintaa. Seurat tarjoavat jäsenilleen edullisesti (jo n. 50 €:n vuosimaksulla) kalustoa, opastusta ja koulutusta.

Oulun merialueen rannat ovat matalat. Kajakilla pääsee kuitenkin kaikkialle, sillä kajakki tarvitsee vain n. 20 cm vettä alleen. Oulussa toimii kaksi melontaseuraa: K&C ja OSM sekä kaupallinen toimija Lappis. Kajakkien säilytys ja seurojen toiminta on nykytilanteessa kuitenkin erillään. Monen yksityisen kajakin säilytyspaikkana toimii autotalli. Melontakeskus toisi Oulun harrastajat yhteen ja palvelisi elävänä ja elinvoimaisena harraste- ja koulutuspaikkana kaikille yhteisöllistä, reipasta ja raitista ulkoilmatoimintaa kaipaaville.

Tukkiisaari keskuksen sijoituspaikkana

Maaliskuussa 2021 K&C-melontaseuran järjestämän kyselyn mukaan Oulussa on arviolta noin 5 000 melonnan harrastajaa. Elokuussa 2020 Yle uutisoi melonnan suosion räjähtäneen Oulussa aikaisempiin kesiin verrattuna, mutta harrastusta tukevista tiloista kaupungissa on pulaa.

Tukkiisaaresta on noin 2 km matka Oulun keskustaan (Ouka)

Tukkiisaari sijaitsee kivenheiton päässä Oulun keskustasta suosituksen ulkoilureitin – Tervaporvarintien - varrella. Saari on osa Oulun jokisuistoa ja kaupungin virkistysaluetta. Tukkiisaaren sijainti on virkistystoiminnalle erinomainen, ja melontakeskus lisääisi kaupunkilaisten mahdollisuuksia nauttia meren läheisyydestä.

Tukkiisaareissa sijaitsee nykyisin melontakaluston vaja, ja saari toimii K&C-melontaseuran vuokrauspaikana sesonkiaikoina. Jo vuonna 2004 K&C- ja OSM-melontaseurat sekä aluillaan olleet Oulun saunaseura ajoivat kaavoitustoivetta, joka mahdollistaisi Melontakeskuksen sijoittamisen Tukkiisaareen. Asuntomessuja varten tehtävä asemakaava-uudistus saattaa tuoda keskukselle uuden mahdollisuuden.

Melojien näkemykset selvitettiin kyselyllä

Vuoden 2020 ja 2021 vaihteessa järjestettiin kyselytutkimus, johon saatiin 75 vastausta oululaisilta meloilta. Kyselyllä pyrittiin selvittämään käyttäjäryhmän näkemyksiä Tukkiisaareen sijoittuvasta melontakeskuksesta ja saaren käyttämisestä.

Vastausten mukaan keskuksessa tulisi olla laajasti säilytystilaa kajakeille ja muulle kalustolle. Säilytystilojen toivottiin olevan selkeästi jaettavissa, jotta yksityis- ja seurojen omistuksessa sekä vuokrattavana oleva kalusto eivät sekoittuisi keskenään. Myös sosiaalilojen puute nykyisissä tukikohdissa kävi ilmi. Sosiaalilojen ja kalustotilojen lisäksi keskukseseen toivottiin säilytyslokerointia, saunaa, huoltotilaa, vuokraustoimintaa sekä kahvilaa. Vastaajat toivoivat myös istuskelupaikkaa, jossa voisi vaikka nauttia kupin kahvia ja seurata vesillä tapahtuvaa toimintaa. Myös saaren nykyinen julkinen nuotiopaikka toivottiin säilytettävän.

Aktiviteeteiksi melonnan ohelle koettiin parhaiten SUP-lautailu, uinti, saunominen ja talvisin avanto-uinti, joka aktivoisi Tukksisaarta myös melontakauden ulkopuolella.

Monella vastaajalla heräsi huoli saaren luonnon säilyttämisestä ja siitä, ettei saari täyty liiallisesta rakentamisesta. Tukksisaarta pidettiin kuitenkin kyselyssä hyvänä paikkana melontakeskukselle.

Keskus kaikille soveltuvaksi

Melontakeskuksesta laadittiin viitesuunnitelma. Suunnitelmassa otettiin huomioon alueen ympäristö, kulkuyhteydet sekä toimintojen vaatimukset turvallisesti ja esteettömästi eri käyttäjäryhmien mukavuus huomioiden.

Visualisointikuva näyttää, millainen melontakeskus voisi olla

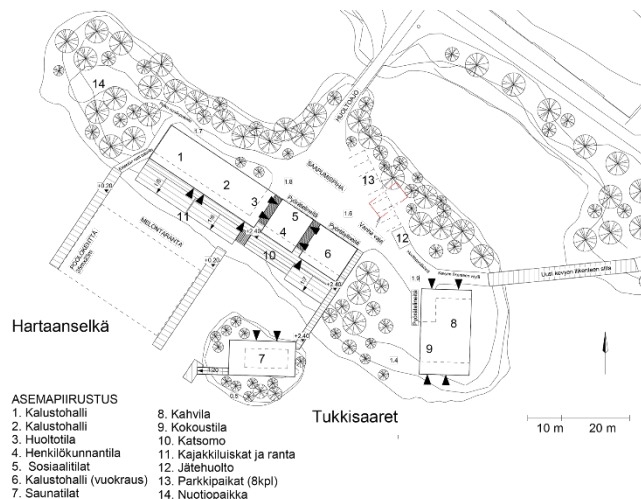
Kaluston säilytystilat ovat keskeinen osa melontakeskusta. Kalusto on mukavin kuljettaa säilytyksestä veteen ja takaisin, kun tilat ovat lähellä rantaa. Kalustohallit päätettiin sijoittaa rinnakkain rannan suuntaisesti, mikä jättävää tilaa myös saaren puustolle. Nykyisen laiturin kohdalla merenpohja on riittävän syvä aktiviteetteja ajatellen, eikä rannassa esiinny suojeltavia kasvilajeja. Pienempi saari antaa rantaan suojaa tuulelta ja virtauksilta.

Kalustohallit suunniteltiin lämmittämättömiksi tiloiksi. Toimistotila sekä käyttäjiä palvelevat

sosiaalilat sijoitettiin samaan lämmitettyyn rakennusosaan.

Tukitoimintoja Melontakeskuksen rinnalle

Melontakeskus, saunatilat ja kahvilarakennus sijoitettiin erilleen toisistaan, niin että rakennukset palvelut käyttäjiä keskusmaisesti.

Ehdotus, miten eri toiminnot voisivat sijoittua Tukksisaareen

Tukksisaaren edustalla olevaa pientä saarta hyödynnettiin saunatilojen käyttöön. Kahvilarakennukselle toimiva paikka osoitettiin saaren itäisessä päässä olevalle lähes puuttomalle aukiolle. Kahvilan yhteyteen sijoitettua kokoustilaa melontaseurat voivat hyödyntää koulutustilaisuuksiin, ja etelään suunnatulta terassilla voi ihastella suistomaisemia.

Saaren suunnittelussa on tärkeää huomioida olemassa oleva luonto, noudattaa tulevaisuuden kestävän kehityksen mukaisia ratkaisuja sekä Hartaanselänrannan alueelle asetettuja suunnittelutavoitteita. Alueen tavoitteisiin kuuluvat mm. kiertotalous ja yhteisöllisyyden tukeminen.

Tukksisaarella ja melontakeskuksella on hyvä mahdollisuus lisätä tulevien asuntomessujen kiinnostavuutta ja tehostaa kehitettävän asuinalueen veto-voimaisuutta.

Lähteet

Yle 2020. Verkkojulkaisu. Hakupäivä 22.3.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11483605>.

Luoto, Katariina 2005. Vesistöt liikuntapaikkoina, Oulun melontakeskus. Opetusministeriö, liikuntapaikkajulkaisu 89. Helsinki: Rakennustieto.

Oulun kaupunki 2020. Hartaanselänrannan asemakaavoituksen yleissuunnitelmaluonnos selostus 12.8.2020. Hakupäivä 22.3.2021. Saatavilla: https://www.oukapalvelut.fi/tekni- nen/Suunnitelmat/Projektikortti_2019.asp?ID=1280